

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра української літератури і компаративістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2016 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Історія української літератури і літературної критики:
Фольклор.
Давня українська література**

спеціальність: 0.35 Філологія
спеціалізація: 035.01 Українська мова та література
освітня програма: Українська мова та література

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Інститут філології

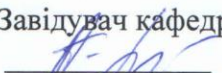
2016 – 2017 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Відділ
моніторингу якості освіти
Програма 2603
Жильцов
(підпис) (позначити, якщо є)
2016

Робоча програма з «Історія української літератури і літературної критики» для студентів для студентів за освітньою програмою: Українська мова і література 2016 року — 26 с.

Розробники: Борисенко Катерина Григорівна, доцент кафедри, к.філол.н.
Кудряшова Оксана Валентинівна, доцент кафедри, к.філол.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури і компаративістики
Протокол від “30” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри української літератури і компаративістики
 (Брацкі А. С.)

Структура програми типова
Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Заяць Л.І.)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни	9
III. Програма блоку дисциплін «Історія української літератури і літературної критики»	10
Програма дисципліни «Давня українська література»	
<i>Змістовий модуль I.</i>	10
Програма дисципліни «Фольклор»	
<i>Змістовий модуль II.</i>	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія української літератури і літературної критики»	12
V. Плани семінарських занять	13
VI. Система поточного та підсумкового контролю	21
VII. Методи навчання	24
VII. Методичне забезпечення курсу	24
IX. Питання до екзамену	25
X. Рекомендована література	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу блоку дисциплін *«Історія української літератури і літературної критики»*, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Метою блоку навчальних дисциплін *«Історія української літератури і літературної критики»*, до якого входять дисципліни *«Давня українська література»* та *«Фольклор»* є ознайомлення з джерелами літератури та фольклору, з'ясування літературних зв'язків, вивчення студентами первісної та слов'янської міфології, жанрів усної народної творчості.

Метою курсу *«Давня українська література»* є ознайомлення з джерелами літератури, з'ясування літературних зв'язків, осмислення української літератури в контексті світового літературного процесу. Завдання курсу: підготувати майбутніх учителів-словесників до педагогічної діяльності з урахуванням принципів гуманізації освіти; забезпечити засвоєння студентами знань із української літератури; навчити студентів аналізувати літературні тексти, окресленого періоду, розпізнавати стильові особливості.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни *«Давня українська література»* 60 год., з них: 14 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, 30 год. – семестровий контроль, 2 год. – модульний контроль.

Курс *«Фольклор»* покликаний формувати народнопоетичний світогляд філолога, тому метою його вивчення є вивчення студентами первісної та слов'янської міфології, жанрів усної народної творчості, поглиблення навичок фольклорного аналізу тексту.

Головне завдання курсу полягає у поглибленні та розширенні знань про культурні явища і традиції минулого, встановленні зв'язків між фольклором та художньою літературою, естетикою, філософією, психологією тощо.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 30 год., із них 14 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, 2 год. – модульний контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни *«Історія української літератури і літературної критики»* завершується комплексним екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: українська література XI – пер. пол. XVI ст., фольклор

Курс:	Напрямок, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>«Давня українська література» - 2 модулі; «Фольклор» - 1 модуль</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>«Давня українська література» - 60 год.; «Фольклор» - 30 год.</i></p> <p>Загальна кількість годин: <i>90 годин</i></p>	<p>Спеціальність: 035 Філологія</p> <p>спеціалізація: 035.01</p> <p>Українська мова та література</p> <p>освітня програма: Українська мова та література</p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1.</p> <p>Семестр: 1.</p> <p>Аудиторні (контактні) заняття: 56 годин, з них: Лекції (теоретична підготовка): 28 годин</p> <p>Семінарські заняття: 28 годин</p> <p>Модульні контрольні: 4 год.</p> <p>Вид контролю: <u>екзамен</u></p>

**II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ»**

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДАВНЯ ЛІТЕРАТУРА»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Семестровий контроль робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Історія української літератури XI – пер. пол. XV ст								
1.	Перекладна й позичена література (духовна й світська)	4	4	2		2		
2.	Доба монументального стилю	4	4	2		2		
3.	Доба орнаментального стилю	4	4	2		2		
4.	Українська література XIII – XV ст. Специфіка жанрів.	4	4	2		2		
5.	Переходова доба. Особливості дослідження.	4	4	2		2		
6.	Переходова доба.	4	4	2		2		
7.	Українська латиномовна література доби ренесансу	4	4	2		2		
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2						2
	Разом	30	28	14		14		2
	Разом за навчальним планом	60	28	14	-	14	30	2

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФОЛЬКЛОР»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль І. Міфологія і фольклор. Основні світоглядні системи українського фольклору									
1.	<i>Фольклор, фольклористика, антропология, етнологія. Періодизація усної народної творчості.</i>	4	4	2		2			
2.	<i>Первісні уявлення слов'ян. Міфологія.</i>	4	4	2		2			
3.	<i>Магія. Замовляння. Демонологія.</i>	4	4	2		2			
4.	<i>Обрядова поезія.</i>	4	4	2		2			
5.	<i>Героїчний епос. Неказкова проза.</i>	4	4	2		2			
6.	<i>Ліричні пісні. Пісні літературного походження.</i>	4	4	2		2			
7.	<i>Пареміографія. Дитячий фольклор. Казки.</i>	4	4	2		2			
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2							2
	Разом	30	28	14		14			2
	Разом за навчальним планом	30	28	14	-	14			2

III. ПРОГРАМА БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ»

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ДАВНЯ ЛІТЕРАТУРА» ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Лекція 1. Перекладна й позичена література (духовна й світська).

Під час лекції висвітлюється тема «початків» української літератури. З'ясовується роль впливу перекладних джерел.

Література: 1 -7, 10, 11.

Лекція 2. Доба монументального стилю.

Окреслюються найхарактерніші особливості монументального стилю. Виокремлюються провідні літературні жанри.

Література: 1 -7, 10, 11.

Лекція 3. Доба орнаментального стилю.

Окреслюються найхарактерніші особливості орнаментального стилю. Виокремлюються провідні літературні жанри. Література: 1 -11.

Лекція 4. Доба орнаментального стилю. «Слову о полку Ігоревім».

Докладна увага приділяється „Слову о полку Ігоревім”. Аналізується стиль письма, система образів, фольклорні джерела та християнський символізм. Висвітлюється проблема авторства. Література: 1 -7, 10, 11.

Лекція 5. Українська література XIII – XV ст. Пізнє середньовіччя. Особливості дослідження. Специфіка жанрів.

З'ясовується роль впливу на українську літературу західних та південних релігійних течій (флягелянти, богумили, тощо) та проблема розмежування української та білоруських писемних пам'яток. Окреслюються найхарактерніші особливості стилю доби. Виокремлюються провідні літературні жанри.

Література: 8, 9.

Лекція 6. Українська література XIII – XV ст. Пізнє середньовіччя.

Окреслюється творчість провідних митців доби: Кипріяна, Григорія Цамблака. З'ясовується специфіка стилю плетінн слівес оприявнена в творах цих авторівта їхній вплив на розвиток української літератури. Література: 8, 9.

Лекція 7. Українська латиномовна література доби ренесансу.

У лекції йдеться про літературу україно-польського порубіжжя. з'ясовуються головні риси ренесансового стилю та його специфіка на українських теренах. У центрі творчість провідних авторів Станіслава Оріховського, Павла Русина, Себастьяна Кльновича, Юрія Котермака та ін.

Література: 12 – 15.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Міфологія і фольклор. Основні світоглядні системи українського фольклору

Лекція 1. Фольклор, фольклористика, антропологія, етнологія.

Періодизація усної народної творчості (2 год.).

Вивчення народнопоетичної творчості – фольклору. Наука про фольклор. Відображення в народнопоетичній творчості різних епох суспільних поглядів трудового народу, його історії, моральних та естетичних ідеалів.

Взаємозв'язок фольклору з літературою, етнографією, музикою, театром, образотворчим мистецтвом і кіно.

Загальнослов'янська основа української народнопоетичної творчості. Специфіка фольклору як мистецтва слова, його художня своєрідність. Взаємозв'язок жанрів фольклору.

Історична змінність фольклору (жанрового складу, персонажів, ідейно-художніх засобів). Проблема національної своєрідності у зв'язку з історією, суспільною функцією, взаємодією з творчістю інших народів.

Перші відомості про фольклор у давньоруській літописній та давній українській літературі. Народнопоетична творчість і релігія. Культурно-історичні пам'ятки і фольклор.

Роль революційно-демократичного руху в Росії та в Україні у зародженні і розвитку української фольклористики. Наукові течії у фольклористиці (міфологічна, міграційна, історична, антропологічна та школа компаративістики). Українські письменники та фольклор.

Література: 2, 3, 4.

Семінар 1. Школи фольклористики (2 год.).

Лекція 2. Первісні уявлення слов'ян. Міфологія. (2 год.).

Перші відомості про фольклор у давньоруській літописній та давній українській літературі. Народнопоетична творчість і релігія. Культурно-історичні пам'ятки і фольклор.

Поняття міфу. Різномісність, дослідження.

Світові образи фольклору (древо життя, віща птиця, доля, злидні, вода, вогонь та ін.) у зв'язку з міфами та образами прадавніх народів.

Література: 1, 3, 5-7.

Семінар 2. Культурна й міфологія давніх слов'ян (2 год.).

Лекція 3. Магія. Замовляння. Демонологія (2 год.).

Магія як найдавніший пласт народної творчості та її форми. Причини виникнення магії.

Вірування. Обряд. Види та форми давніх обрядів.

Поетика жанрів магії.

Література: 1, 3, 5-7, 9.

Семінар 3. Заклинання. Ворожіння (2 год.).

Лекція 4. Обрядова поезія (2 год.).

Загальна характеристика обрядової поезії. Тематично-художні цикли, їх зв'язок зі світоглядом хлібороба, його господарською діяльністю, побутом.

Біблійні образи в календарно-обрядовій поезії.

Зимовий цикл календарно-обрядової поезії. Колядки та щедрівки, їх тематика, ідейно-художня система, поетична символіка.

Веснянки. Поділ веснянок за часом виникнення та функціонування. Весняні хороводи "Просо", "Мак", "Льон", "Подоляночка", "Воротар" тощо. Тематика веснянок і гаївок, їх образна система. Хліборобська тема, її соціальні мотиви, зв'язок із ліричними піснями. Веснянки про кохання.

Купальська поезія. Відгомін язичницьких мотивів в обряді. Солярний, водяний, рослинний культи. Хліборобська і любовна магія. Сатиричні та гумористичні мотиви поезії. Риси балад.

Русальні пісні. Культовий характер обряду. Мотиви поклоніння предкам, викликання дощу, проводи весни в русальній поезії. Мотиви кохання.

Жнивварська поезія. Зажинкові, жнивні, обжинкові пісні. Звеличення праці у цих піснях, їх соціально-класовий характер.

Збирання та вивчення календарно-обрядової поезії. Характеристика публікацій у збірниках М.Максимовича, Я.Головацького, П.Чубинського, М.Лисенка, О.Дея, Н.Шумади та ін.

Використання традицій календарно-обрядової поезії в художній літературі.

Родинно-обрядова поезія

Загальна характеристика. Сімейний характер родинно-обрядової поезії. Відображення в ній анімістичних уявлень наших предків. Аграрний характер обрядів і творів.

Весільний обряд і поезія. Східнослов'янський ґрунт українського весілля, відголоски в ньому давніх форм шлюбу. Відображення історії та побуту народу. Характеристика дій, епізодів весільної драми. Магічно-заклинальні дійства. Ідейно-художній аналіз поезії (прощання з дівочтвом, страх перед чужою сім'єю, соціальні мотиви: соціальна нерівність шлюбу, тема сирітства тощо; психологічний паралелізм, поетична символіка, гіперболізація, антитеза, метафоризація).

Голосіння, їх визначення, класифікація. Похоронні голосіння, їх зв'язок з обрядом. Рекрутські голосіння.

Імпровізаційність – головна художня ознака голосінь. Соціальний характер цих творів. Ідейно-художні особливості голосінь. Взаємодія з іншими жанрами.

Література: 3-7.

Семінар 4. Цикли календарно-обрядової поезії

(літні, осінні, зимові, весняні). Родинно-обрядова поезія (2 год.).

Лекція 5. Героїчний епос. Неказкова проза (2 год.).

Визначення думи. Специфічні особливості жанру, класифікація. Походження та історичний розвиток дум, взаємодія з іншими жанрами. Відомості про виконавців дум, визначних кобзарів та лірників.

Думи про героїчну боротьбу українського народу проти турецько-татарських загарбників і про турецьку неволю, їх образна система. Думи про героїчну боротьбу українського народу проти шляхетсько-польського поневолення. Образи

Б.Хмельницького, І.Богуна. Відображення соціальної диференціації у творах цього жанру.

Соціально-побутові думи. Протиставлення в них високої моралі визискові і корисливості. Поетика жанру: особливості композиції, порівняння, епітетика, гіперболізація, антитеза, синонімічні тавтологічні звороти тощо. Розвиток ідейно-художньої системи в часі.

Визначення жанрових особливостей. Події життя українського народу в історичних піснях. Пісні про визвольну боротьбу народу проти іноземних загарбників. Пісні другої половини XVII – початку XVIII ст. Відображення участі трудових мас в історичних подіях. Пісні про стихійну селянську війну та її героїв. Антикріпосницькі настрої цих пісень та мотиви стихійного протесту трудящих проти тяжких умов життя і праці.

Література: 3-7.

Семінар 5. Балади (2 год.).

Лекція 6. Ліричні пісні. Пісні літературного походження (2 год.).

Визначення жанру. Проблема походження, класифікація ліричних пісень.

Соціально-обрядові пісні, їх зв'язок із соціальними явищами, захистом рідної землі від іноземних загарбників. Художня специфіка цих творів. Пісні козацькі, антикріпосницькі, рекрутські, чумацькі, бурлацько-наймитські та заробітчанські.

Родинно-обрядові пісні, ідейно-тематична своєрідність цих творів. Псня про кохання, про жіночу долю, вдовині, сирітські, колискові. Поетика ліричних пісень (психологічний паралелізм, лірична символіка, монологічність та діалогічність композицій, епітетика, метафоризація, синоніміка, інверсійність, ритміка і рима тощо).

Збирання і вивчення ліричних пісень. Перші публікації в російських та українських збірниках кінця XVII – початку XIX ст. Публікації М.Максимовича, З.Доленги-Ходаковського, Вацлава з Олеська, Я.Головацького, Марка Вовчка, А.Метлинського, П.Лукашевича, П.Гнєдича, М.Лисенка, В.Гнатюка, Д.Яворницького, І.Манжури та ін.

Наукові розвідки О.Потебні, М.Лисенка, П.Житецького, М.Сумцова, К.Квітки, Д.Яворницького. Науково-теоретичне значення праць І.Франка про ліричні пісні для розвитку української фольклористики. Важливість наукових досліджень Ф.Колесси. Дослідження лірики кінця XIX – початку XX ст. М.Рильським, О.Деєм.

Література: 3-6, 8.

Семінар 6. Пісні про кохання (2 год.).

Лекція 7. Пареміографія. Казки (2 год.).

Визначення жанру пареміографії. Ідейно-тематична структура анекдотів, прислів'їв, приказок, викриття в них суспільних вад, низької моралі. Художні засоби, гротескність, гіперболізація певних рис, антитеза. Зв'язок інтонації з текстом, лексикою твору. В.Гнатюк про стиль оповідачів анекдотів. Збирання, публікації, дослідження анекдотів. Г.Квітка-Основ'яненко, І.Нечуй-Левицький про анекдоти та їх оповідачів.

Визначення жанру казки. Своєрідність художньої вигадки. Естетична та ідейна функція, ідейно-тематичний склад казок. Їх образна система. Казки чарівні, ідейно-художні ознаки цього різновиду. Сюжетно-тематичний обсяг. Активні і пасивні персонажі цих казок. Жіночі образи. Морально-естетичні ідеали трудового народу, втілені в героях чарівних казок. Соціальні мотиви. Поетика творів даного різновиду

(композиція, художні засоби, казкова обрядовість: ретардація, образна система, анафора).

Казки про тварин. Вплив уявлень первісної людини на формування тваринного епосу. Антропоморфізм. Алегоричні та повчально-розважальні оповіді. Соціально-викривальні функції алегоричних казок. Особливість сатиричного зображення в них образів. Повчально-розважальні казки для дітей. Ідейно-художня специфіка таких казок. Комулятивні казки, оригінальність їх композиції, виховна функція. Поетичні засоби казок про тварин.

Побутові казки їх класифікація: казки дидактичні, сімейно-антагоністичні, сатиричні відображення становлення класових відносин періоду феодалізму в дидактичних казках, персоніфіковані образи Долі, Щастя, Кривди, Злиднів у цих творах. Зображення проблеми соціальних інститутів доби розкладу родового ладу і формування феодалізму в казках сімейно-антагоністичних. Відображення вищості трудящих та їх боротьби з експлуататорами в сатиричних казках. Художні засоби казок. Сатиричні та комедійні маски дурнів та блазнів, їх ідейно-художні функції в казках. Поетика побутових казок. Українські казкарі. Збирання, публікація, дослідження народних казок. Казкові сюжети в літописних та агіографічних, перекладних, полемічних і проповідницьких творах.

Публікації казок І.Рудченком, М.Костомаровим, П.Кулішем, М.Драгомановим, П.Чубинським, А.Димінським, В.Шухевичем, О.Роздольським, Б.Грінченком, В.Гнатюком, Оленою Пчілкою.

Література: 3-7.

Семінар 7. Дитячий фольклор (2 год.).

IV. Навчально-методична карта блоку навчальних дисципліни «Історія української літератури і літературної критики»

Разом: 90 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., семестровий контроль – 30 год., модульний контроль – 4 год.

IV. 1. Навчально-методична карта дисципліни «Давня література»

Разом: 60 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 0 год., підсумковий контроль – 2 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V -VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I					
Назва модуля	"Історія української літератури XI – пер. пол. XV ст "					
Кількість балів за модуль	109 балів					
Лекції	1	2	3	4	5-6	7
Дати						
Теми лекцій	Перекладна й позичена література 1 б.	Доба монументального стилю 1 б.	доба орнаментального стилю 1 б.	Слово о полку Ігоревім 1 б.	Пізнє середньовіччя 1 б	Українська латиномовна література доби ренесансу 1 б.
Теми семінарських занять	Перекладна й позичена література 11 б.	Доба монументального стилю 11 б.	Доба орнаментального стилю 11 б.	Слово о Полку Ігоревім 11 б.	Пізнє середньовіччя 11 б.	Українська латиномовна література доби ренесансу 11 б.
Семестровий контроль	25					
Підсумковий контроль	Екзамен					

Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Фольклор»
Разом: 30 год., з них лекційних – 14 год., практичні заняття – 14 год.,
 модульний контроль – 2 год.

Тиждень	I	II	III	VI	V	VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I						
Назва модуля	Міфологія і фольклор. Основні світоглядні системи українського фольклору						
Кількість балів за модуль	109 балів						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Дати							
Теми лекцій	<i>Фольклор, фольклористика, антропологія, етнол Періодизація усної народної і творчості I б.</i>	<i>Первісні уявлення слов'ян. Міфологія I б.</i>	<i>Магія. Замовляння. Демонологія. I б.</i>	<i>Обрядова поезія I б.</i>	<i>Героїчний епос. Неказкова проза I б.</i>	<i>Ліричні пісні. Пісні літературного походження I б.</i>	<i>Пареміографія. Дитячий фольклор. Казки I б.</i>
Теми семінарських занять	<i>Школи фольклористики 11 б.</i>	<i>Культури й міфологія давніх слов'ян 11 б</i>	<i>Замовляння. ворожіння 11 б.</i>	<i>Цикли календарно-обрядової поезії. Родинно-обрядова поезія. 11 б.</i>	<i>Думи. Балади 11 б.</i>	<i>Проблема походження, класифікація ліричних пісень 11 б.</i>	<i>Казкова проза. Види паремій 11 б.</i>
Види поточног о контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)						
Підсумковий контроль							

У. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ»

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДИСЦИПЛІНИ «ДАВНЯ ЛІТЕРАТУРА»

Змістовий модуль I

Семінар 1. Перекладна й позичена література.

1. Найпопулярніші жанри богослужбової літератури.
2. Природознавча література.
3. Роман „Александрія ” (хронографічна) та його вплив на розвиток українського письменства.
4. „Повість про Варлаама та Йоасафа” в українській літературі.
5. Іван Франко про „Повість про Варлаама та Йоасафа”(аналіз наукової студії).

Література:

Франко І. *Історія української літератури*// Франко І. *Зібрання творів: У 50т.* – К.: Наукова думка, 1983. –т.40: *Літературно-критичні праці.*

Франко І. Я. Варлаам і Йоасаф: Старохристиянський духовний роман і його літературна історія // Франко І. Я. Зібр. творів: У 50 т. Т. 30.– К.: Наук. думка., 1981.– С. 314–338.

Чижевський Д. *Історія української літератури.* – Тернопіль: Фенікс, 1994.

Лихачёв Д.С. *Развитие древнерусской литературы X – XVII, - М., 1977.*

Сулима Віра. *Біблія і українська література.* – К.: Освіта, 1998.

Возняк М. *Історія української літератури: У 2кн.* – Львів: Світ, 1992. – Кн.1. – С.104 – 105.

Сліпушко О. *Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII століття).* – К.:Аконіт,2002.

Золоте слово. Хрестоматія літератури України –Русі епохи Середньовіччя IX – Хвстоліть: У 2кн. – К.:Аконіт, 2002.

Білоус П. В. *Літературна медієвістика. Вибрані студії:У 3-х томах. – Т.1: Зародження української літератури:Монографія/Петро Білоус.* – Житомир, 2011. – 376с.

Грушевський Михайло. *Історія української літратури: В 6 т. – Т.1. –К., 1993.*

Семінар 2. Доба монументального стилю

1. Агіографічна література (“Житіє Бориса й Гліба”, “Житіє Володимира” та ін).
2. “Ізборник” Святослава.
3. Літописна традиція (“Повість минулих літ”).
4. Паломницька література. «Хоженіє...» ігумена Данила.

Література:

1. Лихачёв Д.С. *Исследования по древнерусской литературе. Л., 1986.*

2. Лихачёв Д.С. *Поэтика древнерусской литературы. М., 1979.*

3. Ранчин А.М. *Вертоград Златословный: Древнерусская книжность в интерпретациях, разборах и комментариях.М.: Новое литературное обозрение, 2007. – 576с.*

4. Франко І. *Історія української літератури*// Франко І. *Зібрання творів: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1983. – т.40: Літературно-критичні праці.*
5. Чижевський Д. *Історія української літератури.* – Тернопіль: Фенікс, 1994.
6. Возняк М. *Історія української літератури: У 2кн. – Львів: Світ, 1992. – Кн.1. – С.104 – 105.*
7. Сліпушко О. *Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII століття).* – К.: Аконіт, 2002.
8. *Золоте слово. Хрестоматія літератури України – Русі епохи Середньовіччя IX – XV століть: У 2кн. – К.: Аконіт, 2002.*
9. Білоус П. В. *Літературна медієвістика. Вибрані студії: У 3-х томах. – Т.1: Зародження української літератури: Монографія/Петро Білоус. – Житомир, 2011. – 376с.*
10. Грушевський Михайло. *Історія української літератури: В 6 т. – Т.ІІ. – К., 1993.*
11. Білоус П. *Паломницький жанр в історії української літератури. – Житомир, 1997.*

Семінар 3. Доба орнаментального стилю

1. Поетика літописів:
  - Галицько-Волинський літопису;
  - Київський літопис.
2. Проповідництво:
  - Клим Смолятич;
  - Серапiон Володимирський.
3. Києво-печерський Патерик. Специфіка жанру. Провідні сюжети.
4. «Моління» Данила Заточника. Поетика твору.

Література:

12. Лихачёв Д.С. *Исследования по древнерусской литературе. Л., 1986.*
13. Лихачёв Д.С. *Поэтика древнерусской литературы. М., 1979.*
14. Чижевський Д. *Історія української літератури.* – Тернопіль: Фенікс, 1994.
15. Возняк М. *Історія української літератури: У 2кн. – Львів: Світ, 1992. – Кн.1. – С.104 – 105.*
16. Сліпушко О. *Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII століття).* – К.: Аконіт, 2002.
17. *Золоте слово. Хрестоматія літератури України – Русі епохи Середньовіччя IX – XV століть: У 2кн. – К.: Аконіт, 2002.*
18. Грушевський Михайло. *Історія української літератури: В 6 т. – Т.ІІІ. – К., 1993.*

Семінар 4. «Слово о полку Ігоревім»: образи та художня специфіка твору.

1. Історична основа «Слова о полку...»
2. Питання часу, місця написання та авторства «Слова о полку...» (теорія М. Максимовича, теорія Д. Лихачова – Б. Рибаківа, теорія А.Мазона – О. Зиміна).
3. Образи «Слова ополку», засоби їх творення.
4. Жанр «слова» в українській літературі XI – XII століть.
5. Порівняти переклади «Слова...» сучасною українською мовою (М.Шашкевич, М. Максимович, М. Рильський, В. Свідзінський).

Законспектувати

Лихачев Д. Золотое слово русской литературы// Слово о полку Игореве. – М.: Художественная литература, 1985. – С.3 -20 <http://www.den-zadnem.ru/page.php?article=254>

Література:

1. Митрополит Іларіон. «Слово про Ігорів похід»: Дослідження і переспів// Українська мова і література. – 2001. -№34-35. -48с.
2. Чижевський Д. Історія української літератури. – Тернопіль: Фенікс, 1994.
3. Возняк М. Історія української літератури: У 2кн. – Львів: Світ, 1992. – Кн.1. – С.104 – 105.
4. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII століття). – К.:Аконіт,2002.
5. Золоте слово. Хрестоматія літератури України – Русі епохи СередньовіччяIX –XVстоліть: У 2кн. – К.:Аконіт, 2002.
6. Білоус П. Світло зниклих світів. – Житомир 2003.
7. Слово о полку Ігоревім/ Упоряд. Та примітки О. Мишанича. – К.: Радянська школа, 1986. -310с.

Семінар 5. Пізнє середньовіччя.

1. Провідні мотиви літературм переходової доби.
2. Покутницькі мотиви в літературі XIII – XV століть.
3. Образ втраченого раю в літературі XIII – XV століть.
4. Богомільська та ісихастична література.

Література:

1. Пелешенко Ю. Есхатологічні мотиви: тема кари божої в українській літературі пізнього середньовіччя (середина XIII – XV ст.) // Літературознавство. Матеріали III конгресу Міжнародної асоціації українців (Харків, 26 – 29 серпня 1996 р.) / Відп. ред. О. Мишанич. – К.,: Обереги, 1996. – С. 285 – 292.
2. Пелешенко Ю. Розвиток української ораторської та агіографічної прози кінця XIV – початку XVI ст. – К.: Наукова думка, 1990. – 143 с.
3. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). – Тернопіль, 1994.
4. Золоте слово. Хрестоматія літератури України – Русі епохи СередньовіччяIX –XVстоліть: У 2кн. – К.:Аконіт, 2002.

Семінар 6. Пізнє середньовіччя.

- 1.Кипріян. Провідні сюжети й образи.
- 2.Григорій Цамблак. Специфіка стилю плетіння слів.
- 3.Агіографічна література доби пізнього середньовіччя
- 4.Питання єдності Церкви в літературі доби.

Література:

5. Пелешенко Ю. Есхатологічні мотиви: тема кари божої в українській літературі пізнього середньовіччя (середина XIII – XV ст.) // Літературознавство. Матеріали III конгресу Міжнародної асоціації українців (Харків, 26 – 29 серпня 1996 р.) / Відп. ред. О. Мишанич. – К.,: Обереги, 1996. – С. 285 – 292.

6. Пелешенко Ю. *Розвиток української ораторської та агіографічної прози кінця XIV – початку XVI ст.* – К.: Наукова думка, 1990. – 143 с.

7. Чижевський Д. *Історія української літератури (від початків до доби реалізму).* – Тернопіль, 1994.

Семинар 7. Ренесанс в українській літературі

1. Характерні риси стилю в українській літературі.
2. Особливості стилю Севастіана Кльоновича.
3. Провідні ідеї творів Станіслава Оріховського
4. Творчість Юрія Котермака, Павла Русина та Яна Домбровського в контексті доби.

Література:

1. Микитась В. *Давньоукраїнські студенти і професори.* – К.: Абрис, 1994. – 287 с.

2. Микитась В. *Українська література XIV – XVI ст.: Передмова // Українська література XIV – XVI ст.: Апокрифи. Агіографія. Паломницькі твори. Історіографічні твори. Полемічні твори. Перекладні повісті. Поетичні твори / АН Української РСР / Ред. тому В. Микитась.* – К.: Наукова думка, 1988. – С. 5 – 28.

3. Литвинов Володимир. *«Католицька Русь» (Внесок українців католицького віросповідання в духовну культуру України XVI ст.). Історико-філософський нарис.* — Київ, Український Центр духовної культури, 2005. — 273 с.

4. Литвинов Володимир. *Україна в пошуках своєї ідентичності (Історико-філософський нарис).* — К., «Наукова думка», 2008. — 527 с.

5. Литвинов В.Д. *Станіслав Оріховський. Історико-філософський портрет.* – К. Академперіодика, 2014. – 351 с.

Змістовий модуль II

Міфологія і фольклор. Основні світоглядні системи українського фольклору

Тема 1.

Школи фольклористики

План

1. Фольклористика в її стосунках до інших наук.
2. Функції фольклору в житті народу.
3. Розвиток фольклору на сучасному етапі (XX – поч. XXI ст.).
4. Школи у фольклористиці.

Література:

1. Дей О. *Сторінки з історії української фольклористики.* – К., 1975.

2. Грица С. *Фольклор у просторі і часі.* – Тернопіль, 2000.

3. Грицай М. *Українська народно-поетична творчість.* – К., 1983.

4. Костомаров М. *Слов'янська міфологія.* – К., 1994.

5. Лановик М., З. *Українська усна народна творчість.* – К., 2006.

6. Наєнко М.К. *Історія українського літературознавства.* – К., 2003.

7. Франко І. *Дві школи в фольклористиці. Твори у 50-тт. Т. 29.*

8. Цапенко І. Фольклористика першої третини ХІХ ст. В кн.: Українська народна поетична творчість. – К., 1956.

Тема 2

Культури й міфологія давніх слов'ян

План

1. Етнічна віра українців (прадавні вірування, культури).
2. Поняття про духів, демонів, демонологію.
3. Назви широкоживаних в обрядах і побуті українців дерев, трав і кущів, їх символіка.
4. Культурні дні тижня.

Література:

1. Костомаров М. Слов'янська міфологія. – К., 1994.
2. Лозко Г. Українське язичництво. – К., 1994.
3. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу: історико-релігійна монографія. – К., 1992.
4. Кравців Б. Митрополит української землі // Історія української культури. – К., 1993. – 1 зшиток.
5. Космос древньої України. – К., 1992.
6. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. – К., 1999.
7. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К., 1992.

Тема 3

Замовляння. Ворожіння

План

1. Прадавня магія. Функції та засоби.
2. Вечорниці й досвітки як форми традиційних розваг молоді.
3. Магічний та розважальний характер танців.
4. Магічна функція слова і дійства ворожінь.
5. Класифікація замовлянь. Релігійні образи в замовляннях.

Література:

1. Сементовский К. Замечания о праздниках малороссиян. – Харьков, 1843.
2. Сумцов М. Культурные переживания. – К., 1890.
3. Зяблюк Н. Вечорниці // Радянська школа. – 1989. – № 2-4.
4. Українські замовляння. – К., 1993.
5. Українські чари. / Таланчук О.М. – К., 1992.
6. Сухобрус Г.С. Замовляння // Українська народна поетична творчість: У 2 кн.: - К., 1958. – Кн. 1. – С. 224-235.
7. Москаленко М.Н., Новикова М.О. Українські замовляння. – К., 1993.
8. Вербальна магія українців. // Вступ.сл. Л.Дунаєвська; авт.передм. О.Павлов; упоряд. Та приміт. Т.Полковенко, В.Фісун. – К., 1998.

Тема 4

*Цикли календарно-обрядової поезії (літні, осінні, зимові, весняні).
Родинно-обрядова поезія*

План

1. Тематично-художні цикли.
2. Поділ веснянок за часом виникнення та функціонуванням.
3. Мотиви поклоніння предкам, викликання дощу, проводи весни в русальній поезії.
4. Ідейно-художні особливості голосінь.

Література:

1. Вовк Х.К. Студії з української етнографії та антропології. – К., 1995.
2. Українка Леся. Купала на Волині. // Твори: у 5 т. – К., 1953. Т.5.
3. Українські народні пісні: календарно-обрядова поезія. – К., 1963.
4. Ігри та пісні. Весняно-літня поезія трудового року. – К., 1963.
5. Колядки та щедрівки. – К., 1965.
6. Календарно-обрядові пісні. – К., 1967.
7. Жнивварські пісні. – К., 1971.
8. Круть Ю.З. Хліборобська обрядова поезія слов'ян. – К., 1973.
9. Чубинський П. Мудрість віків: (Укр. народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського): У 2 кн.: - К., 1995. -Кн. 2.

Тема 5.

Думи. Балади.

План

1. Походження та історичний розвиток дум, взаємодія з іншими жанрами.
2. Відомості про виконавців дум, визначних кобзарів та лірників.
3. Соціально-побутові думи.
4. Ідейно-художня специфіка народних балад.

Література:

1. Героїчний епос українського народу. Хрестоматія. – К., 1993.
2. Кирдан Б.П., Омельченко А.Ф. Народні співці-музиканти на Україні. – К., 1980.
3. Лавров Ф. Кобзарі. Нариси з історії кобзарства в Україні. – К., 1980.
4. Нудьга Г.А. Українська дума і пісня в світі. – Львів, 1997, кн. 1; 1998, кн. 2.
5. Павлій П. Думи./ Українська народна поетична творчість: У 2 кн.–К., 1958.–Кн.1.
6. Плісецький М. Українські народні думи. Сюжети і образи. – К., 1994.
7. Рильський М. Героїчний епос українського народу. – К., 1955.
8. Рильський М. Література і народна творчість. – К., 1956.
9. Балади. Кохання та дошлюбні взаємини. – К., 1985.
10. Балади. Родинно-побутові стосунки. – К., 1988.

Тема 6

Проблема походження, класифікація ліричних пісень.

План

1. Визначення жанру.
2. Соціально-обрядові пісні.
3. Родинно-обрядові пісні, ідейно-тематична своєрідність цих творів.
4. Поетика ліричних пісень.
5. Збагачення українського фольклору піснями літературного походження у ХІХ ст.

Література:

1. Дей О.І. Поетика народної пісні. –К., 1978.
2. Дей О.І. Соціально-побутові пісні чумацького циклу. / Чумацькі пісні. –К., 1976.
3. Нудьга Г.А. Слово і пісня. –К., 1985.
4. Пісні та романси українських поетів. У 2 т. –К., 1956.
5. Пісні літературного походження. –К., 1978.
6. Стельмах М.П. Пісні літературного походження. / Українська народна поетична творчість. – К., 1958. Т. 1. –С. 668-677.

Тема 7.

Казкова проза. Види паремій

План

1. Казки чарівні, ідейно-художні ознаки цього різновиду.
2. Соціально-викривальні функції алегоричних казок.
3. Ідейно-тематична структура анекдотів, викриття в них суспільних вад, низької моралі.
4. Характер жанрів і груп дитячого фольклору.
5. Тематичний склад жанру прислів'їв та приказок, ідейно-художні особливості, стиль.

Література:

1. Березовський І. Українські народні казки про тварин / Казки про тварин. – К., 1976.
2. Бойко В.Г. Скарби народної мудрості / Дивна сопілка. – К., 1972.
3. Дунаєвська Л.Ф. Українська народна казка. – К., 1987.
4. Таланчук О.М. Українська народна космогонія. Специфіка міфопоетичного мислення. – К., 1998.
5. Дей І.О. Українські народні анекдоти. – К., 1967.
6. Дитячий фольклор: Колискові пісні та забавлянки. – К., 1984.
7. Бойко В.Г. Дитячий фольклор / Український дитячий фольклор. – К., 1962.
8. Васильцова З.П. Мудре заповіді народної педагогіки. – М., 1983.
9. Довженко Г.В. Український фольклор: Віршовані жанри. – К., 1981.
10. Пазяк М.М. Українські прислів'я та приказки. Проблеми пареміології та параміографії. –К., 1984.

**VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ**

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Фольклор (усна народна творчість)"

оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 6.1, табл. 6.2.

Таблиця 6.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю дисципліни «Давня література».

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування семінарських занять	1	7	7
4	Робота на семінарському занятті	10	7	70
6.	Модульна контрольна робота	25	1	25
				109
максимальна кількість балів з дисциплін: «Давня література» – коефіцієнт $109:60=1,8$;				

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю дисципліни «Фольклор».

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування семінарських занять	1	7	7
4	Робота на семінарському занятті	10	7	70
6.	Модульна контрольна робота	25	1	25
				109
максимальна кількість балів з дисциплін: «Фольклор» – коефіцієнт $109:60=1,8$				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання

Таблиця 6.2.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 6.3.

Таблиця 6.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння

	основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни "Фольклор (усна народна поетична творчість)".

IX. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ КУРСУ

З дисципліни «Давня література»

1. Основні джерела перекладної та позиченої літератури.
2. Доба монументального стилю. Загальна характеристика.
3. Доба орнаментального стилю. Загальна характеристика
4. Проповідництво доби монументального стилю
5. Апокрифи. Загальна характеристика.
6. Агіографічна література доби монументального стилю.
7. Історична література доби монументального стилю.
8. «Повчання дітям» Володимира Мономаха в рамках літератури монументальної доби.
9. Паломницька література доби монументального стилю.
10. Проповідництво доби орнаментального стилю .
11. Поетика «Слова о полку Ігоревім».
12. дискусія щодо автентичності «Слова о полку Ігоревім».
13. Історична література доби орнаментального стиль
14. Літературний процес XIII – XV століть.
15. Покутницькі мотиви в українській літературі XIII – XV століть.
16. Богомільські мотиви в українській літературі XIII – XV століть.
17. Ісихазм в українській літературі XIII – XV століть.
18. Проблема єдності Церкви в українській літературі XIII – XV століть.
19. Література «ожидовілих». Загальна характеристика.
20. Українська література доби ренесансу. Загальна характеристика.

З дисципліни «Фольклор»

1. Назвіть фактори впливу на розвиток фольклору та його етнічні особливості.
2. У чому виявляється фольклор як сукупність творчої діяльності народу?
3. Що означає термін “фольклор”?
4. Що таке синкретичне мистецтво?
5. Що вивчає наука фольклористика? Назвіть галузі фольклористики.
6. Що вивчає історія фольклору?
7. Що вивчає теорія фольклору?
8. Періодизація фольклору.

9. Що Вам відомо про міфологічну школу фольклористики?
10. Хто з українських вчених був представником міфологічного напрямку фольклористики?
11. Розкажіть про значення праці “Славянская мифология” М.Костомарова.
12. Міграційна школа фольклористики. Т.Бенфей і “теорія запозичення”.
13. Назвіть прихильників міграційної школи в Україні.
14. Значення праці Дж.Дж.Фрезера “Золота гілка”.
15. Прихильники антропологічної школи в Україні.
16. Історична школа фольклористики. Її представники.
17. Анімізм. Тотемізм. Фетишизм.
18. Поняття про культ. Які культу Вам відомі?
19. Що таке пантеїзм і політеїзм? Генотеїзм як форма первісної релігії.
20. Давньослов’янський пантеон.
21. Слов’янський Зодіак.
22. Верховні боги давніх українців.
23. Жіночі божества, їх місце у давньослов’янському пантеоні.
24. Українська демонологія.
25. Двовір’я.
26. Магія. Імітативна магія.
27. Вірування і обряд.
28. Види та форми давніх обрядів.
29. Обряд жертвоприношення.
30. Обряд ініціації.
31. Словесний супровід обрядів та ритуалів.
32. Сучасні відголоски святкових ритуальних ворожінь.
33. Давня слов’янська міфологія. Міф.
34. Цикли міфів.
35. Повір’я і забобони.
36. Дослідження жанрів магії та міфології.
37. Астрономічні знання та народний календар.
38. Найдавніша календарна одиниця – тиждень.
39. Обожнення днів тижня у давніх українців.
40. Місячний календар. Значення назв місяців.
41. Сонячний календар.
42. Симетричні народні свята (за Г.Лозко).
43. Жанрова система українського фольклору.
44. Прозові жанри українського фольклору.
45. Легенди та перекази.
46. Балада. Баладні сюжети.
47. Балади про кохання та дошлюбні стосунки.
48. Родинно-побутові балади.
49. Історичні та суспільно-побутові балади.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Курс «Давня література»

Електронний ресурс: <http://litopys.org.ua>

1. Білоус П. В. Літературна медієвістика. Вибрані студії: У 3-х томах. – Т.1: Зародження української літератури: Монографія/Петро Білоус. – Житомир, 2011. – 376с.
2. Возняк М. Історія української літератури: У 2кн. – Львів: Світ, 1992. – Кн.1. – С.104 – 105.
3. Грушевський Михайло. Історія української літератури: В 6 т. – Т.1. – К., 1993.
4. Золоте слово. Хрестоматія літератури України – Русі епохи Середньовіччя IX – Х століть: У 2кн. – К.: Аконт, 2002.
5. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. – Тернопіль: Феміна, 1994. – 480 с.

Додаткова

6. Литвинов Володимир. Ренесансний гуманізм в Україні (Ідеї гуманізму епохи Відродження в українській філософії XV — початку XVII ст.). — К., 2000. — 472 с.
7. Литвинов Володимир. «Католицька Русь»(Внесок українців католицького віросповідання в духовну культуру України XVI ст.). Історико-філософський нарис. — Київ, Український Центр духовної культури, 2005. — 273 с.
8. Литвинов Володимир. Україна в пошуках своєї ідентичності (Історико-філософський нарис). — К., «Наукова думка», 2008. — 527 с.
9. Литвинов В.Д. Станіслав Оріховський. Історико-філософський портрет. – К. Академперіодика, 2014. – 351 с.
10. Мишанич О. На переломі: Літературознавчі статті й дослідження. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002. – 435 с.
11. Сліпушко О. М. Давньоруський бестіарій. – К., 2001.

Курс «Фольклор»

Основна:

1. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К., 1993.
2. Дмитренко М.К. Українська фольклористика другої половини XIX століття: школи, постаті, проблеми. – К.: Вид-во «Сталь», 2004.
3. Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість: Підручник. – К., 2001.
4. Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народно-поетична творчість. – К., 1983.
5. Лозко Г. Українське народознавство. – К., 1995.

Додаткова:

1. Балужок В. Обряди ініціації українців та давніх слов'ян. – Львів, Нью-Йорк, 1998.
2. Бондарчук О. Слов'янська міфологія. Загадки прадавніх вірувань слов'янських народів // Міфи народів світу. – Львів, 1997.
3. Борисенко В. Весільні звичаї та обряди на Україні. – К., 1988.
4. Войтович В. Українська міфологія. – К., 2002.
5. Воропай О. Звичай нашого народу. Етнографічний нарис: У 2 т., – К., 1991.
6. Давидюк В. Українська міфологічна легенда. – Львів, 1992.
7. Дей О. Сторінки з історії української фольклористики. – К., 1975.
8. Дей О.І. Українська народна балада. – К., 1986.
9. З живого джерела: Українські народні казки в записах, переказах та публікаціях українських письменників. – К., 1990.
10. Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості. – К., 1989.

11. Знойко О. Міфи Київської землі та події стародавні. – К., 1989.
12. Іванченко М. Дивоцвіт прадавніх слов'ян. – К., 1991.
13. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: У 2 кн., 4 т. – К., 1994.
14. Костомаров М. Слов'янська міфологія. – К., 1994.
15. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. – К., 1992.
16. Пономарьов А. Українська етнографія: Курс лекцій. – К., 1994.
17. Пропп В. Исторические корни волшебной сказки. – Л., 1986.
18. Пропп В. Поэтика фольклора. – М., 1998.
19. Рыбаков Б. Язычество древних славян. – М., 1981.
20. Скуратівський В. Дідух: Свята українського народу. – К., 1995.
21. Скуратівський В. Місяцелік. Український народний календар. – К., 1993.
22. Тэрнер В. Символ и ритуал. – М., 1983.
23. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1991.
24. Федас Й.Ю. Український народний вертеп (у дослідженнях 19–20 ст.) – К., 1987.
25. Фрейденберг О. Миф и литература древности. – М., 1998.
26. Чумарна М. Мандрівка в українську казку: приказкове поле. – Львів, 1994.
27. Элиаде М. Аспекты мифа. – М., 1994.